

Harc és türelmes szó

A Textilművek pártszervezetének életéből

Könnnyű leírni,

hogy a Szegedi Textilművek MSZMP-alapszervezete az elmúlt év novemberének első napjaiban alakult meg 25 taggal és azóta már napjaikig 77 kommunista tartozik az alapszervezethez. Az út azonban nemcsak a megalakulásig, hanem azután is, egyszerű emberek, kommunisták és pártkivüliek helyállása, elengedhetetlen cselszövés és suttogás, emberi becsületesség és kaméleonosság is küzdött és küzd egymással. A főütököt a népvadói és igaz ügynek javára már eldől itt is — Közép-Európa egyik legkorszerűbb üzemeiben. Erősödik a pártszervezet, növekszik befolyása, és ha lassan is, ám napról napra több ember előtt tisztul a látóhatár. Persze, vannak még megrendült emberek, kerülnek köpönyegforgatók és a kibontakozást akadályozók is. Jó elidőzni a gyárban, és szót váltani az emberekkel. Nem várnak érte külön dicsekedést, de hírlí adják: a termelési mutatókat — a termelékenységre vonatkozókat is — teljesítik. Általános állásfoglalás ez a néphatalom mellett.

A gyár

négy pártalapszervezetben túlnyomó többségben fizikai munkások vannak. Az új párttagoknak a száma — akik korábban pártkivüliek voltak — megközelíti a húszat. Meghatározó szerepe van, ahogyan többen, egyszerű munkások felvételüket kérték az MSZMP-be.

Dorogi Lászlóné is új párttag. Munkásnő. Három gyermek édesanyja. Az egyik napon felkereste az intéző bizottság elnökét és bejelentette, hogy párttag szeretne lenni. Hogy miért? »Az eszme, a párt jót akar a nép-

nek...« Tagfelvételi kérelme a taggyűlés elé került és szeretettel fogadták a kommunisták nagy családjába. Felháborodással és szomorúsággal is beszélnek arról a gyárban, hogy Tóth László igazgatóban csalódtak. Túrte, hogy egyszerű, becsületes emberek ellen hajszát indítsanak csupán azért, mert párttagok voltak. Nem volt ellene szava. Mások, például Ocskó István — aki gerinces-séget megmutatta a nehéz napokban, pedig korábban ostoba módon megbízhatatlannak tartották, mint »el-lenszékít« — felháborodtak a becsületes, egyszerű emberek, kommunisták üldözésén. Hangot is adtak ennek, Nos, mit szól ehhez Tóth László, aki egyetemi végzettségű, igazgatói beosztását és a vele járó magas fizetést alapjá-ban véve a néphatalomnak köszönheti? Az igazgató azt is kijelentette, hogy nem akar párttag lenni. Enyhén szólva különös, hogy nemcsak a hibáknak, hanem az eszmenének is hátat fordított. Keserű ironiával jegyezte meg az egyik munkás: »Pedig Tóth László »hitét« jól megfizették...«

Még mostanig sem intézték el megnyugtatóan, hogy azok az emberek, kommunisták — például Varró György —, akiket alaptalanként »építettek le«, elfoglalják munkahelyüket. Emellett visszatetsző, és nem tűrhető, hogy az elmúlt év ösze eseményeinek egyik üzemi hangadója: Gajdacs János az üzemi bizottság berfele-lőse. Igazságosan és huzavona nélkül intézkedni kell ezekben az ügyekben.

Akad még

rosszindulatú suttogás némely ember részéről és »tapintatosan« félelmet igyekeznek elhinteni több olyan egyszerű munkásban, aki párttag akar lenni. Álljon itt erre egy tény: Cs. M. kérte átigazolását az MSZMP-be. Később azonban azt mondta: »Nem lépek be a pártba, mert félek...« Az intéző bizottság tagjai segítenek Cs. M.-nek, hogy eloszoljon félelme és ne tévesse meg ellenséges suttogás.

Türellemmel és szép szóval fordulunk a becsületes munkásokhoz, — műszakiakhoz — állapítja meg Parócziné elvtársnő, a gyár párt-szervezete intéző bizottságának elnöke. — Az emberek kérdéseire válaszoljunk, ki-cseréljük gondolatainkat.

Nagyon fontos ez a gyár-minden kommunistájának feladata, hogy ezután még-inkább szót váltsanak és ér-tsenek az emberekkel. Fokozottabban kérni kell alkotó és segítő javaslatukat, bírá-latukat az üzem egész életé-re vonatkozóan. Halassa szavát minden jószándékú, becsületes ember, de ne kap-jon teret és szót ellenforradalmi hangadók.

A kommunisták

éneke a párt-demokráciával, annak jogá-val, Okosan és szenvedélyesen vitatnak meg egy-egy kérdést. A legutóbbi taggyű-lésen beszéltek Révai elvtárs: »Eszmei tisztaságot« című cikkéről is, amely a Népszabadság-ban jelent meg.

Megállapították, hogy az eszmei tisztaság nagyon fontos, és szükséges erőteljesen jeleplezni a revizionistákat is. A cikk általános elvi megál-lapításait helyeselték. Töb-bek között — és jogosan — kifogásolták a cikk nagyon felülíró, kioktató hang-ját, amely a régi, diktató-rikus módszert juttatja az ember eszébe.

Csak helyeselni lehet, hogy az alapszervezetekben párt-szerűen nemcsak a helyi, hanem az országos kérdésekről is beszélnek.

A ZSEBTÜKÖRTŐL a mintás üvegekig

Pillanatkép egy erős Ksz törekény munkájáról

A Szegedi Üveges Ksz a Délvidék egyetlen szakszervezete. Ebből a kiváltságos helyzetéből következően, hogy Csongrád megyén kívül Békés, Észak, és Dél-Bács-Kiskun megyét is ellátja termékeivel. 74 kisipari termelőszövetkezetnek, a Délmagyarországi Üvegértékesítő Vállalatnak és a RÖVIKÖT-nek szállít rendszeresen.

Tükör, ablak, keretezés

Önkéntelenül adódik a kérdés: vajon hány ember látja el ezt a hatalmas feladatot? Huszonnégyen, tudniillik ennyi tagja van a szövetkezetnek. Valamennyien alapító tagok. Szövetkezésük óta — 1952 — csak ipari tanulókkal növekedett a szövetkezet taglétszáma. A közelmúltban ketten távoztak el, egy idős szövetkezeti tag meghalt, és egy fiatalabb disszidált. A szövetkezet tagjai idős szakmunkások. Chapon Géza elnök tréfásan így nyilatkozott erről:

— Szövetkezetünk tagjainak zöme 50 és a halál között van. Fiatal szakmunkásokra lenne szükségünk. Féljük szövetkezetünket, mert ha kihull kezünk közül a szerző, nem lesz, aki felvegye.

A szövetkezetnek három részlege van. A Hajnóczy utca 30. alatt — a központban — tükörfoncsorozással, tükrök, bútor- és mintás üvegek készítésével foglalkoznak. A Párizsi körút 45. alatt működik az ablak- és a kirakattóvezető, a József Attila körút 47. alatt pedig a képerkeztető részlegük.

Tervezői munka

A lakosság igényeinek kielégítése után közületeknek, szövetkezeteknek dolgoz-

nak. A felszabadulás Asztalos Ksz részére 100 darab toilett-tükört készítenek. Most fejezték be az Állami Áruház belső üvegezését. Ok készítettek el a gyógyszer-technikai modernizálásával járó üvegezéseket. A Konzervgyár részére 600 darab melegágyi üvegablakot készítettek. A szövetkezet dolgozó üvegezték a Komádi Kendergyár épületét is.

A szövetkezet az évben az előző évekhez hasonlóan tervet készített. Minden tagnak kötelessége és egyéni érdeke a tervteljesítés. Az önköltség csökkentésére nagy gondot fordítanak a dolgozók. Az anyag, az üveg legkisebb darabjait is hasznosan dolgozzák fel. Szívesen vállalták a KISZÖV megbízatását; az anyagelosztó szövetkezetté való kinevezést. Ez azt jelenti, hogy a megye társzövetkezetének részére is ők rendelik meg az anyagot, a zagyvapátfalvai és a miskolci üvegyárból, majd ők küldik szét a megyébe. Ezért a pluszmunkáért a gyárak a szállítási költségeket fedezik. A szövetkezet minden anyagi kiadását — termelőszköz beszerzés, helyiség átalakítás stb. — saját erejéből min-

den hitel nélkül fedezi. A Nemzeti Bank jó gazdálkodásukért a jól működő szövetkezetek közé sorolta az Üveges Ksz-t.

Szép jövedelem és némi gondok

Az 1956-os évet kétszáz-ezer forint tiszta nyereséggel zárták. Tervüket — az öszi ellenforradalmi események miatt — 99,7 százalékra teljesítették. Az év végi osztalékból szépen jutott, senki sem kapott kétezer forintnál kevesebbet.

A szövetkezet jó működését zavarja a helyiséghiány. Üvegkészítő részlegük bérleti viszonyát felmondták. Nem tudják, hol helyezik el. Egy másik problémájukat a magas forgalmi adó okozza. A RÖVIKÖT és a kiskereskedelmi vállalatok részére gyártott zsebtükröket ráfizetéssel tudják csak előállítani. Amikor a cikklístát elkészítették 1952-ben, 20 százalékos forgalmiadót állapítottak meg. Ezt most 40 százalékra emelték fel, de a cikklístában változatlan alacsonyak az árak. Így ráfizetnek gyártására, de az árualap érdekében mégiscsak készí-tik.

Néhány napon belül zászlót bont a KISZ

Az MSZMP ideiglenes központi bizottságának ifjúsági titkársága találkozóra hívta össze az ifjúsági mozgalom régi vezetőit. A résztvevők — a Kommunista Ifjúság-munkások Szövetségének egykori harcosai, valamint a felszabadulás utáni magyar ifjúsági mozgalmak vezetői — a Kommunista Ifjúság-munkások Szövetsége megalakításáról tanácskoztak. Helyesléssel fogadták, hogy a párt politikájának homlokterébe kerül az ifjúsági mozgalom ügye, s hogy lépések történnek az egységes magyar ifjúsági mozgalom megteremtésére.

Koós Béla, a Forradalmi Ifjúság-munkások Szövetség vezetője tájékoztatta, hogy az új szervezet létrehozásán előkészítő bizottság dolgozik. Néhány napon belül a Kommunista Ifjúsági Szövetség kibontja zászlóját,

Feljegyzések

a szegedi ellenforradalom napjaiból

XI.

Micsoda tapsot kapott volna ezért a cik- kért Kováts úr, ha akkoriban — pláne megfelelő gesztikuláció kíséretében — felolvassa valahol. A mámoros, nagy lelkesedésben és gondolatinségben nagyon kevesen vették volna észre, hogy a »meg- újult remény« az ellenforradalom restaurálásának zöldellő reményét jelenti, »a jövő alakítására« pedig tulajdonképpen egyenlő a felszabadulás után elzargatott töké és nagybirtokos kizsákmányoló örömjongásával. Dehogya tette volna kifogás tárgyává abban a forró helyzetben a babuként rángatott átlagember, hogy »a legszélesebb nemzeti összefogás«, csak porhinta és szemekbe és csak arra való, hogy a munkásokkal keblükre öleltessék egykori szellemi és fizikai megnyomorítóikat.

S lám, a cikkíró milyen huncutul próbálta összekuszálni a fogalmakat, elszikkasztani az igazságot és helyébe csempészni a hazugságot. Szerinte a fasiszták és egyéb politikai aszfaltbetyárok jóbarátai és védelmezői a népek, a haladás és a felemelkedés zászlóvivői, a kommunisták pedig — akik pihenést, szerelmet, családot, életet feláldozva küzdöttek népünk boldogságáért — agyonütnivaló ellenforradalmáro- Ilyen gyalázatos hazugságot csak örült fasiszták állhatnak, akiknek nincsenek erkölcsi gátlásaik, akiknek a lelkiismeretéről is az a felfogásuk, mint Hitlernek, hogy az valamiféle agrém, amely megnyomorítja az embert, s ezért meg kell tölte szabadulni. Kováts József úr leírta elég érthetően, hogy ő új társadalmat, új gazdaságot akar, vagyis szocializmust helyett kapitalizmust, ahol az emberek »hajlamlak szerint élhetnek«. Világosabban kifejezve: ahol a gyárosok, kényük, ked- vük szerint élhetnek a munkástömegek erejének elhasználásából származó bűs haszonból. Sötét egyéni céljait pedig azért tüntette fel úgy, mint »a legjobbak sür- gető követelését«, mert a becsapott nép hátán akart belovagolni a szegedi tanács- házára átvenni a hatalmat. Ezért és csak- is ezért próbálta besározni a kommuni- stákat, ezért rágalmazta őket azzal, hogy »mohón felélték az értékböbletet«, jölle- het ezt csak azért merete így megfogal- mazni, mert Háy Gyula, a fő-Kucsera már korábban megfogalmazta neki is, és min- den ellenforradalmárnak. Kováts József mit sem törődött azzal, hogy a Rákosi-féle vezetési módszerek ellen elsősorban nem is a pártkivüliek, hanem maguk a kom- munisták léptek fel, ő arról fecsegett, hogy a kommunisták minden bajnak az okozói. Így akarta magát belopni a tisztaszándé- kú, a tisztultabb szocializmusért küzdő emberek szívébe.

Cikke félreérthetetlen választ adott arra is, hogy az ellenforradalom miért fecseg oly előszerettel a »szabad sajtóról« és mi- ért citálja lépten-nyomon Kossuth-ot, ami- kor a sajtót kezébe akarta kaparintani. Tudott dolog, hogy a sajtó félelmetes fegy- ver a munkásosztály birtokában, a tőkésék

elleni harcban, a szocialista társadalom építésében. De, ha az ellenforradalom ren- delkezik föltötte, öngyilkosságba lehet ve- leregetni, saját hatalma ellen lehet vele rohamoztatni a dolgozó tömegeket. A mun- kásosztály birtokában lévő újságokban nem írhatnak a munkásosztály esküdt el- lenségei, csak a haladás, a jobbára törés, az emberi szabadságjog hívei, s ez egyál- talán nem zárja ki a sajtószabadságot; sőt éppen ez az igazi sajtószabadság leg- főbb ismérve. A szocialista rendszer alap- jait nem támadhatja egyetlen reakciós bitang sem, mint ahogy a »legdemokrati- kusabb« polgári állam sem tűr meg ilyes- mit ellenlábaitól, a dolgozó osztályoktól, Kováts úr, amikor Kossuth-ra hivatkozott, valószínűleg megfélemlített Kossuthnak arról a tételéről, amelyben a sajtószabad- ságot követelve leszögezi: »En a sajtó sza- badságára voksolok! De méltóztassanak balra nem érteni. Ha volna társaság, hol akár a kormányt, akár a közcsendességet, akár a társaságos élet föczéljait, a személy és vagyoni biztonságát, akár szóval, akár tettel, akár irással büntetlenül gázolri megengedtetne, inkább a líbiai pusztának fenevadjai közt kívánnék élni, mint ilyen társaságban.«

Kossuth tehát megtorlandó bűncsele- ménynek tartja az állam elleni minden- nemű támadást, csak éppen a mi rendőr- ségünknek, a népi demokrácia erőszak- szervezeteinek volt közömbös, hogy a mun- kásosztály hatalmát már a sajtó nagygyú- jával akarták lövöldözni az ellenforradal- márok. Amikor ugyanis a tüntető elvo- nultak éjszakai vörös csillag vadászatra, hiába kértek az újságírók legalább két- három puskás embert, aki megáll a kapu- ban és nem enged be mindenféle utcabe- tyárt — nem ment senki a szerkesztő- séget és a nyomdát őrizni.

Nagysokára — talán a huszadik telefon után — mégis megjelent egy szakasznyi magyar katoná, hogy majd ők elriasztják a támadókat, ha visszatérnek. De biz' nem nagyon álltak a szavukat. Amikor éjfélét kongatta a toronyóra és ismét ostromolni kezdte a szerkesztőséget mintegy 5–600 főnyi, főleg fiatal suhancokból álló tömeg, a honvédekkel csak baj volt. Percenként mentek a szerkesztőház, hogy ők már nem szidatták, nem löpdösetik magukat, be- engedik a társaságot és legyen, aminek lennie kell.

A lehűzt az ablakredőny mögül meg lehetett figyelni, hogy egy-két nagyszörényű fiatal- ember valóban mit vitt végbe a kapuban álló katonákkal. Az egyik a nyelvet öltögette rájuk, a másik »sehonnai árulóknak« ne- vezte őket, akik a kommunistákat védik ahelyett, hogy a »forradalomhoz« csatla- koznának. Néhány prostituált is ott ténfer- gett és cigány módra átkozta az ajtóban álló fegyvereseket, akik többnyire fiatal, tapasztalatlan parasztiúk voltak, s nem tudták, mitévők legyenek.

(Folytatjuk)

NAGY ISTVÁN

Képzett szakemberek lesznek a gazdasági felügyelők

A Mezőgazdasági és Erdő- gazdasági Dolgozók Szabad Szakszervezetének elnöksége adott beszédet. Elmondotta: olyan törek- vést tapasztaltak, hogy a mezőgazdasági szakemberek országos szakosztály- lya, s a MEDOSZ megyei bizottságai mellett működő szakosportok. Az országos gazdasági dolgozók és értelmiségi között. Ezután arról számolt be, hogy a MEDOSZ elnöksége mit tett a racionalizálás so-

rán állásnékülivé vált szakemberek elhelyezése érde- kében. Mint mondotta, jelenleg 1300 gazdasági fel- ügyelő működik a községek- ben. Ezek egy része nem szakképzett mezőgazdász. Rövidesen felülvizsgálják a kérdést, s a hozzá nem értő felügyelőket szakemberekkel cserélik ki. Ezenkívül újabb 1500 gazdasági felügyelői ál- lást az egyéb szektorokból felszabaduló agrónomusokkal töltenek be.

A MÚLT VASÁRNAP

a Széchenyi tér 13. szá- mű ház jelent meg la- tunk első oldalán. A szegediek jól ism- ik, hiszen sokan fordultak meg utcai helyiségeiben, ahol az Olasz-vendéglő és étterem volt. Város- történeti és irodalom- történeti jelentőségéről azonban már keveseb- ben tudnak.

A ház a XIX. század főleg hivatalos kiadvá- nyokat, tankönyveket és kalendáriumokat nyo- mot. Kiadványai latin, állandó nyomdája. (A magyar, német, szláv XVI. században, s ké- nyelvűek voltak. Tu- sőbb már nyomtattak vanyáról is. A nyomda ez az akkoriban »diva- mülhelyt a földszinten nyomda készítette.) A rendezé- tésében.

Szeged első állandó NYOMDÁJA

múlva jelentős üzemé- fejűdött.

GRÜN NYOMDÁJA

A ház a XIX. század főleg hivatalos kiadvá- nyokat, tankönyveket és kalendáriumokat nyo- mot. Kiadványai latin, állandó nyomdája. (A magyar, német, szláv XVI. században, s ké- nyelvűek voltak. Tu- sőbb már nyomtattak vanyáról is. A nyomda ez az akkoriban »diva- mülhelyt a földszinten nyomda készítette.) A rendezé- tésében.

egy alkalmi verset a nyomda erkélyéről szór- ták a nép közé.

A házat 1915-ben fel- újították. Most egy éve pedig ismét teljesen rendbehozták.

AZ ERKÉLYT egy öntöttvas dombormű- volt. Hoffmann János valószínűleg régi kály- haellenző díszit, ame- lyen egy sisakos férfi fej látható. A széklyago- mány alapján a szegedi nép Atulát látja a jerji- arcmásban. A szájhá- gománynak természé- sen semmi bizonyíté- ka nincs. E tévhite köl- tőben Koyács János kapja. Szerdán átvehet- ti a tükörország.

»Szegedi emlékek« című könyve is vallja. Olvasóink e héten ismét számos érdekesség- get tudtak a fenti ház- ról. Hoffmann János olvasóink szerint Faschó Mojs miniszteri tanács- os lakott benne vola- mikor. E személyiség- mint a magyar kormány megbízottja intézte a bolgár és török dohány- árak behozatalát és el- osztását Magyarorszá- gon. 1870 körül e ház- ban nagy ívszer- és gyarmatúru kereskedés volt. Hoffmann János- son kívül Dobó Mihály gazdálkodó is megírta — lőtőkék figyelem! — e házban volt az első latri földarutó bolt.

A két színházjegyet, Gaál Ilidik, a Tömör- tesen semmi bizonyíté- kény Leánygimnázium- tanulója (Békkert u. 43.) könyben Koyács János kapja. Szerdán átvehet- ti a tükörország.